

Správa Národního parku
České Švýcarsko

Ročenka 2023

1. Obsah

- [1. Obsah](#)
- [2. Hlavní události](#)
- [3. Národní park a CHKO encyklopedicky](#)
 - [3.1. Základní údaje](#)
 - [3.2. Přírodní poměry](#)
 - [3.3. Cíle, poslání a předmět ochrany NP a CHKO](#)
 - [3.4. Ochrana přírody v NP a CHKO](#)
 - [3.5. Veřejné využívání území NP a CHKO](#)
- [4. Profil Správy NP](#)
- [5. Rada národního parku](#)
- [6. Ochrana přírody a krajiny](#)
 - [6.1. Zonace NP](#)
 - [6.2. Péče o nelesní ekosystémy](#)
 - [6.2.1. Péče o nelesní ekosystémy podmíněné činností člověka v NP](#)
 - [6.2.2. Péče o nelesní ekosystémy podmíněné činností člověka v CHKO](#)
 - [6.3. Péče o lesní ekosystémy](#)
 - [6.3.1. Péče o lesní ekosystémy v NP](#)
 - [6.3.2. Péče o lesní ekosystémy v CHKO](#)
 - [6.4. Reintrodukce lososa obecného](#)
- [7. Péče o kulturní dědictví](#)
- [8. Péče o les](#)
 - [8.1. Těžební činnost](#)
 - [8.2. Zalesňování a podsadby](#)
 - [8.3. Ochrana kultur](#)
 - [8.4. Prořezávky a prostřihávky](#)
 - [8.5. Ochrana lesa, škody na lesích vlivem přírodních živlů](#)
- [9. Myslivost a rybářství](#)
 - [9.1. Myslivost](#)
 - [9.2. Rybářství](#)
- [10. Výzkum a monitoring](#)
- [11. Ochrana majetku a zdraví](#)
 - [11.1. Ochrana populace před náhlými skalními říceními](#)
 - [11.2. Bezpečnost na turistických trasách](#)
 - [11.3. Integrovaný záchranný systém](#)
 - [11.4. Ostatní](#)
- [12. Strážní služba, péče o turistickou infrastrukturu](#)
 - [12.1. Strážní služba](#)
 - [12.2. Péče o turistickou infrastrukturu](#)
- [13. Práce s veřejností](#)
 - [13.1. Akce pro veřejnost](#)
 - [13.2. Výstavní činnost, naučné stezky, terénní informační systém](#)

- [13.3. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta](#)
 - [13.3.1 Projekty](#)
 - [13.3.2. Výukové programy, přednášky a exkurze](#)
 - [13.3.3. Junior Ranger](#)
 - [13.3.4. Mezinárodní spolupráce v oblasti EVVO](#)
- [13.4. Informační střediska](#)
- [13.5. Vydané publikace a propagační činnost](#)
- [13.6. Spolupráce s médii](#)
- [14. Spolupráce s dalšími subjekty](#)
 - [14.1. Mezinárodní spolupráce](#)
 - [14.2. Spolupráce s vysokými školami](#)
 - [14.3. Přírodovědné kluby](#)
 - [14.4. Spolupráce s dalšími organizacemi](#)
- [15. Státní správa](#)
 - [15.1. Rozhodnutí a závazná stanoviska](#)
- [16. Poskytování informací dle zákona](#)
 - [16.1. Výroční zpráva podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím](#)
 - [16.2. Informace poskytnuté na základě zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí](#)
- [17. Ekonomika](#)
 - [17.1. Náklady](#)
 - [17.2. Výnosy](#)
 - [17.3. Přehled realizovaných investic EDS-SMVS](#)
 - [17.4. Národní a evropské dotační tituly](#)
 - [17.5. Finanční dary přijaté do rezervního fondu, případně do fondu reprodukce majetku](#)
 - [17.6. Majetek](#)
 - [17.7. Převody a nákupy nemovitého majetku](#)
 - [17.8. Veřejné zakázky](#)
- [18. Personalistika](#)
 - [18.1. Přehled stavu zaměstnanců Správy NP v průběhu roku 2023](#)
 - [18.2. Školení a vzdělávání zaměstnanců](#)
- [19. Kontrolní činnost](#)
 - [19.1. Vnitřní kontroly](#)
 - [19.2. Externí kontroly](#)
- [20. Publikační činnost](#)
 - [20.1. Odborné články](#)
 - [20.2. Popularizační články](#)
- [21. Sponzoři a partneři Správy NP](#)

2. Hlavní události

- V reakci na velký požár z léta 2022 byla přijata řada preventivních opatření. Zejména byly umístěny 3 velkoobjemové mobilní nádrže na hasební vodu, dále byl zaveden systém dynamického řízení pohybu návštěvníků v národním parku, v závislosti na platném stupni varování vyhlášeném ČHMÚ, byla rozšířena spolupráce s Hasičským záchranným sborem o dobrovolnými hasičskými jednotkami v regionu národního parku. V okolí obcí byly realizovány těžby a odvoz smrkových souší, vyklizené plochy byly zalesněny sazenicemi požárně odolnějších dřevin.
- Návštěvnost regionu národního parku se po požáru z roku 2022 zotavovala.
- Podél tras k Pravčické bráně a do Divoké soutěsky byly realizovány bezpečnostní těžby nestabilních stromů.
- Trvala uzavírka Edmundovy soutěsky a Gabrieliny stezky. Jako alternativa přístupu k Pravčické bráně od Mezní Louky byla zabezpečena Mlýnská cesta. Oblast Hřenska byla vybavena informačním systémem pro návštěvníky.
- Byla realizována bezpečnostní těžba kůrovcových souší v Kyjovském údolí a údolí Brtnického potoka.
- Pokračovala příprava koncepčního dokumentu Zásady péče o NP české Švýcarsko, s obcemi národního parku a dalšími aktéry v regionu byl projednán způsob zapracování připomínek.

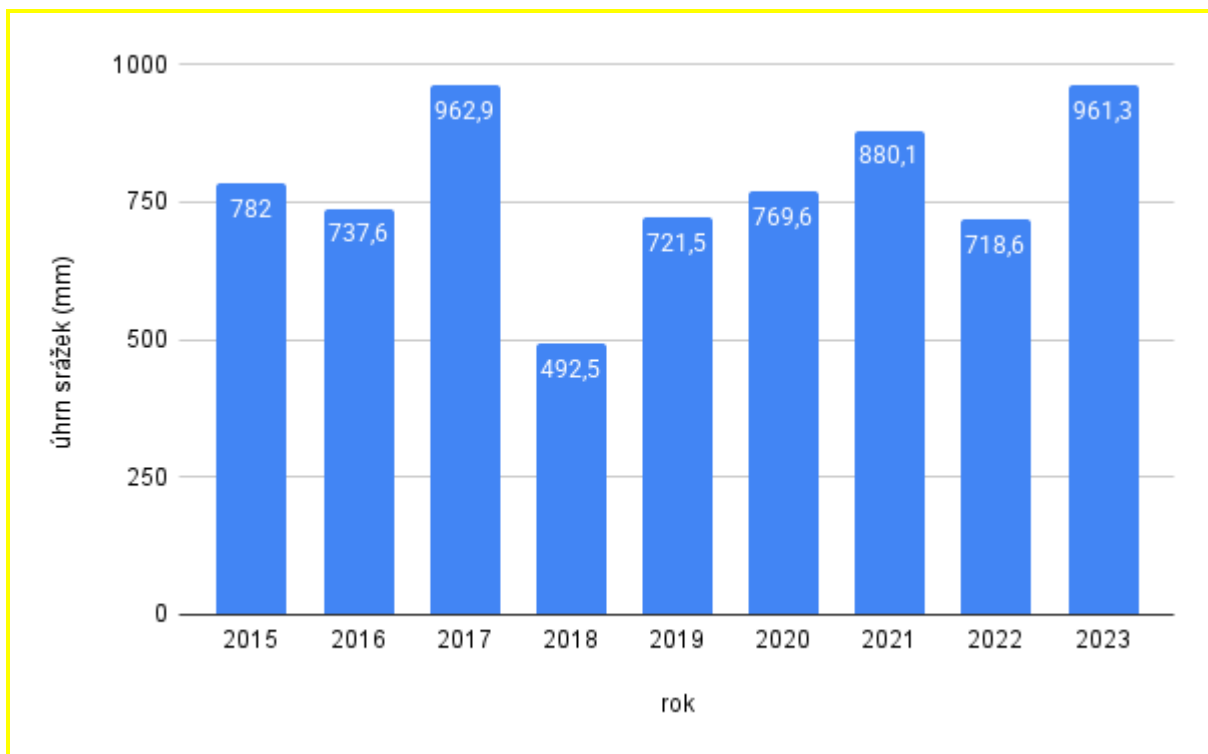
3. Národní park a CHKO encyklopedicky

3.1. Základní údaje

- Národní park České Švýcarsko (dále též „NP České Švýcarsko“ nebo „národní park“ či „NP“) byl zřízen zákonem č. 161/1999 Sb. Zákon nabyl účinnosti dne 1. ledna 2000. Schválením zákona č. 123/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“), byl zákon č. 161/1999 Sb. zrušen a Národní park České Švýcarsko je s účinností od 1. 6. 2017 vyhlášen dle ZOPK ve znění pozdějších předpisů. Zároveň byla Správa NP České Švýcarsko od 1. 6. 2017 pověřena také výkonem státní správy na území Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce (dále též „CHKO Labské pískovce“ nebo „CHKO LP“ či „CHKO“).
- CHKO Labské pískovce byla zřízena výnosem Ministerstva kultury České socialistické republiky dne 27. června 1972, č.j. 4.946/72-II/2.
- Rozloha NP: 7933 ha
- Rozloha CHKO: 24372 ha

3.2. Přírodní poměry

- **Geologie:** Většina území NP a CHKO je tvořena druhohorními usazenými křemennými pískovci. Malé území v severní části NP a CHKO je tvořeno staršími žulovými horninami (tzv. Lužický masiv). Starohorní a prvohorní žulové a přeměněné horniny vystupují místy na povrch také v nejhlubších partiích kaňonu Labe. Ve třetihorách probíhala intenzivní vulkanická činnost, jejímiž pozůstatky jsou dnes některé vrchy tvořené čedičem (Vlčí hora, Růžovský vrch, Mlýny, Větrný vrch aj.).
- **Geomorfologie:** Většina území NP a CHKO náleží do geomorfologického celku Děčínská vrchovina, pro který je typický velmi členitý reliéf s reprezentativními ukázkami tvarů vzniklých selektivním zvětráváním pískovce. Severní okraj území NP a CHKO zasahuje do geomorfologického celku Šluknovská pahorkatina, pro který je typický mírně zvlněný povrch modelovaný v odolnějších žulových horninách.
- **Výšková členitost:** Velká výšková členitost je ovlivněná hloubkovou říční erozí. Nejnížší bod: hladina Labe na státní hranici u Hřenska (114 m n. m.), nejvyšší bod NP: Růžovský vrch (619 m n. m.), nejvyšší bod CHKO: Vysoký Sněžník (723 m n. m.).
- **Klima:** Pro oblast je typický relativně oceánický charakter klimatu (menší teplotní rozdíly v průběhu ročních období, větší množství srážek).
- **Teplotní poměry:** Nejteplejší oblastí je údolí Labe (průměrná teplota cca 9 °C), nejchladnější severní část NP a CHKO (průměrná teplota cca 7 °C) a vrcholové partie Vysokého Sněžníku. Průměrná roční teplota vzduchu ve 2 m nad zemí v roce 2023: 9,3 °C (stanice Na Tokání). S ohledem na členitý reliéf mají pro území NP a CHKO velký význam mikro- a mezoklimatické poměry, projevující se v hluboce zaříznutých údolích vodních toků tzv. klimatickou inverzí, jejímž důsledkem dochází ke zvratu vegetačních stupňů (vegetační inverze).
- **Srážkové poměry:** Průměrné roční se pohybují okolo 800 mm. Srážkové úhrny stoupají s nadmořskou výškou od západu k východu, (roční úhrn srážek na stanici Na Tokání v roce 2023: 961,3 mm).

Graf: Roční úhrn srážek v NP České Švýcarsko, meteostanice Tokáň, 2014 - 2023

- **Vodstvo:** Oblast je vzhledem k vysoké propustnosti pískovce chudá na povrchové vody. Nejvýznamnějším vodním tokem je řeka Labe. Dalšími důležitějšími toky jsou řeky Kamenice a Křinice. Pískovce umožňují vznik a oběh kvalitních podzemních vod, celá oblast NP je součástí „Chráněné oblasti přirozené akumulace podzemních vod Severočeská křída“.
- **Biodiverzita:** Vzhledem ke specifickému mikroklimatu vázanému na velmi členitý povrch území se na území NP a CHKO nacházejí, vedle běžných druhů, druhy montánní, submontánní, boreální, suboceánické i teplomilné. Specifickými skupinami organismů jsou mechorosty (cca 300 druhů), lišejníky (cca 240 druhů) a houby (cca 600 druhů). Na území NP a CHKO žije více než 330 druhů obratlovců.

3.3. Cíle, poslání a předmět ochrany NP a CHKO

Dlouhodobé cíle, poslání a předmět NP jsou definovány v ZOPK:

- Dlouhodobým cílem je zachování nebo postupná obnova přirozených ekosystémů včetně zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů v jejich přirozené dynamice na převažující ploše území NP a zachování nebo postupné zlepšování stavu ekosystémů, jejichž existence je podmíněna

činnosti člověka, významných z hlediska biologické rozmanitosti, na zbývajícím území NP.

- Posláním NP je naplňovat dlouhodobé cíle ochrany národních parků a také umožnit využití území NP k trvale udržitelnému rozvoji, ke vzdělávání, výchově, výzkumu a k přírodě šetrnému turistickému využití, a to způsoby, které nejsou v rozporu s dlouhodobými cíli NP.
- Předmětem ochrany NP jsou přírodní ekosystémy vázané na část přírodovědecky nejhodnotnějších území Labských pískovců. Předmětem ochrany jsou též evropsky významné druhy a typy evropských stanovišť, pro něž jsou na území NP vymezeny evropsky významné lokality.
- Posláním CHKO je dle zřizovacího předpisu ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření vyváženého přírodního prostředí. K typickým znakům krajiny náleží zejména její povrchové utváření včetně vodních toků a ploch, rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu, její vegetační kryt a volně žijící živočišstvo a ve vztahu k ní také rozmístění a urbanistická skladba sídlišť, architektonické stavby a místní stavby lidového rázu.

3.4. Ochrana přírody v NP a CHKO

- Zonace NP a CHKO
- Zonace NPČŠ: viz kap. 6.1.

Zonace CHKO Labské pískovce						
DRUH POZEMKU	VÝMĚRA (ha)	PODÍL (%)	I. ZÓNA	II. ZÓNA	III. ZÓNA	IV. ZÓNA
PUPFL	15249,38	62,57	919,24	3380,31	10034,74	915,09
mimo PUPFL	9122,95	37,43	108,02	1588,62	3315,06	4111,25
celková výměra CHKO	24372,33	100,00	1027,26	4968,93	13349,80	5026,34
celková výměra CHKO (%)			4,2	20,4	54,8	20,6

Přehled všech maloplošných chráněných území a památných stromů na území NP a CHKO je uveden v následujících tabulkách:

Maloplošná zvláště chráněná území na území CHKO a NP					
Název	Kategorie	Rok vyhlášení /přehlášení	Kód MZCHÚ	Výměra (ha)	Území
Arba	PR	1996	1784	4,03	CHKO
Čabel	PR	1973	583	9,18	CHKO
Hofberg	PP	2000	2102	0,83	CHKO
Jeskyňe pod Sněžníkem	PP	1998	2010	0,97	CHKO
Libouchecké rybníčky	PR	1996	1821	2,17	CHKO
Meandry Chřibské Kamenice	PP	1996/2010	1793	8,53	CHKO
Niva Olšového potoka	PR	2002/2013	2163	16,9	CHKO
Pavlínino údolí	PR	1993/2010	1638	183,0	CHKO
Pekelský důl	PR	1997	1892	0,48	CHKO
Pod lesem	PP	1997/2013	1890	20,3	CHKO

Pravčická brána	NPP	1963	339	2,48	NP
Rájecké rašeliniště	PR	2004	2263	1,67	CHKO
Růžák	NPR	1973	590	97,73	NP
Rybník u Králova mlýna	PP	2000	2101	0,6	CHKO
Stará Oleška	PR	1995	1753	10,81	CHKO
Tiské stěny	PP	1996/2013	1811	99,58	CHKO
Za pilou	PR	1999	2016	1,07	CHKO
Kaňon Labe	NPR	2010	5608	443,27	CHKO
Maiberg	PR	2014	5979	9,31	CHKO
Holý vrch	PR	2014	5946	40,61	CHKO
Sojčí rokle	PP	2016	6104	3,47	CHKO
Eiland	PP	2017	6118	5,05	CHKO
Vysvětlivky: NPR – národní přírodní rezervace, PR – přírodní rezervace, NPP – národní přírodní památka, PP – přírodní památka					

Památné stromy na území CHKO a NP

Kód	Název	Katastrální území	Parcelní číslo	Území
101759	Turecká líska v Petrovicích	Petrovice u Chabařovic	2643/1	CHKO
101766	Modřín u Petrovic	Petrovice u Chabařovic	2185/4	CHKO
101758	Lípy v Rájci	Tisá	<u>2243/3, 320/1, 2527, 319, 2233,</u> 2234	CHKO
104718	Dub v Jílovém	Jílové u Děčína	504	CHKO
102141	Dub u Vlčího jezera	Bynov	1099	CHKO
102145	Tis ve Škrabkách	Podmokly	82/1	CHKO
105831	Dub u Bártíkovy školky	Prostřední Žleb	1065	CHKO
102105	Buk v lesoparku na Kvádrberku	Děčín	2847/1	CHKO
105020	Dub	Děčín	1119/2	CHKO
105019	Dub	Janov u Hřenska	928/2	CHKO
102101	Borovice u obrázku	Kamenická Stráž	284	CHKO

102103	Buk v Lužné	Stará Oleška	795/2, 366	CHKO
105021	Dub	Vysoká Lípa	880	CHKO
102128	Lípa malolistá	Dolní Kamenice	81/1, 1089	CHKO
102102	Lípa v Brtníkách	Brtníky	305	CHKO
105598	Wernerův dub	Růžová	803/3	CHKO
105786	Dub Jiřího Marka	Rynartice	755/1	NP
105813	Fořtovská lípa	Vlčí Hora	597	CHKO
105812	Wornerova lípa	Arnoltice	1439	CHKO
105796	Buk v Pavlínině údolí	Jetřichovice u Děčína	538	CHKO
102146	Královský smrk	Srbská Kamenice	1099	NP
102143	Lípa u Vysoké Lípy	Vysoká Lípa	790/2	NP
102114	Lípa u Vlčí Hory	Vlčí Hora	1356	CHKO
105849	Wäberova douglaska v Kopci	Kopec	162/3	CHKO
105857	Lípa v Jánské	Jánská	838/1	CHKO
105873	Lípa ve Staré Olešce	Stará Oleška	84	CHKO

105910	Schillerův dub na Kvádrberku	Děčín	673/1	CHKO
106117	Šácholan v Rabštejně	Kamenická Nová Víska	362	CHKO
106116	Preidlův jasan	Dolní Kamenice	510/1	CHKO
105909	Dub červený na Kvádrberku	Děčín	673/1	CHKO
106080	Buk na Pastýřské stěně	Podmokly	425/1	CHKO
105877	Ječmínková lípa	Sněžník	466/1	CHKO

Území zařazená do soustavy Natura 2000

Název	Kód	Kat.	rozloha (ha)	Předmět ochrany
Labské pískovce	CZ0421006	PO	35.487,2	sokol stěhovavý, výr velký, chrástal polní, datel černý
České Švýcarsko	CZ0424031	EVL	10.626,9	přírodní stanoviště 3260, 4030, 6510, 8220, 8310, 9110, 9130, 9180, 9410*) + vydra říční, losos obecný, mihule potoční, vláskatec tajemný
Labské údolí	CZ0424111	EVL	1.372,4	přírodní stanoviště 3260, 3270, 4030, 8220, 8310, 9110, 9180, 91E0, 91T0* + bobr evropský, losos obecný, vydra říční, žabníček vzplývavý
Královomlýnský rybník	CZ0422079	EVL	0,6	žabníček vzplývavý
Horní Kamenice	CZ0423507	EVL	185,6	přírodní stanoviště 3260, 6430* + losos obecný, vydra říční
Jílové u Děčína - škola	CZ0423653	EVL	0,07	netopýr velký
Libouchecké bučiny	CZ0420500	EVL	611,2	přírodní stanoviště 6230, 6510, 8220, 9110, 9180*

*) viz seznam typů přírodních stanovišť v zájmu Evropských společenství, vyskytujících se na území ČR (příloha č. 1 k vyhlášce č. 166/2005 Sb.); Vysvětlivky: PO – ptačí oblast, EVL – evropsky významná lokalita

3.5. Veřejné využívání území NP a CHKO

- Na území NP se nachází rozsáhlá síť značených tras pro pěší turisty, dále síť vyhrazených cyklotras a několik vyhrazených tras pro jízdu na koních. V letech 2021 a 2022 musel být vstup na některé značené trasy dočasně uzavřen z důvodu vysokého rizika pádu suchých stromů nebo poškození požárem, případně byly některé značené trasy dočasně odznačeny.
- Na území CHKO se nachází 218,2 km značených tras pro pěší turisty a 121,7 km cyklotras.
- Územím NP a CHKO prochází 8 naučných stezek (Köglerova naučná stezka Krásnolipskem, NS Jetřichovické skály, NS Růžová, NS Česká silnice, NS Okolím Hřenska, NS Kaňon Labe, NS Srbská Kamenice, NS Zapomenutým pohraničím).

Na území NP se nachází jeden lesní zážitkový areál (Rysí stezka na Mezní Louce).

4. Profil Správy NP

Správa NP České Švýcarsko se s účinností od 1. 1. 2018, na základě Opatření č. 23/17 Ministerstva životního prostředí, stala státní příspěvkovou organizací, jejímž základním účelem je ochrana přírody na území NP České Švýcarsko a Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce. Předměty hlavní a jiné činnosti jsou uvedeny ve výše uvedené zřizovací listině.

Správa NP České Švýcarsko vykonává státní správu v rozsahu stanoveném zákony:

- 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů
- 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů
- 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráž, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů
- 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Hlavním sídlem Správy NP je Krásná Lípa, další správní budovy jsou v Jetřichovicích (lesní správa, strážní služba), ve Hřensku (skalní četa) a v Děčíně v budově bývalé Správy CHKO Labské pískovce.

5. Rada národního parku

Rada NP je iniciativním a konzultačním orgánem Správy NP projednávajícím a posuzujícím všechny důležité dokumenty ochrany a řízení NP České Švýcarsko (zásady péče, zonace, klidová území apod.).

V roce 2022 proběhlo jedno zasedání Rady NP (28. 4. 2023).

6. Ochrana přírody a krajiny

6.1. Zonace NP

Území NP je rozděleno do čtyř zón. V tabulce níže jsou uvedeny jednotlivé zóny a jejich dlouhodobý cíl.

Zóna a její cíl	%
1 – přírodní – cíl zajištění nerušeného průběhu dějů	15,6
2 - přírodě blízká - zajištění nerušeného průběhu dějů	18,9
3a - soustředěné péče o přírodu - cíl „trvalá péče“	10,5
3b - soustředěné péče o přírodu - cíl „zajištění nerušeného průběhu dějů“	54,7
4 - kulturní krajiny – cíl není stanoven	0,3

6.2. Péče o nelesní ekosystémy

6.2.1. Péče o nelesní ekosystémy podmíněné činností člověka v NP

Nelesní ekosystémy podmíněné činností člověka představují velmi heterogenní skupinu pozemků, které se nacházejí napříč celým územím NP. Jedná se především o bezlesí v rámci PUPFL (= pozemky určené k plnění funkce lesa), trvalé travní porosty, vodní plochy a na ně vázaná stanoviště.

Realizace speciálních činností na podporu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Transfery obojživelníků: ochrana migrujících obojživelníků v období rozmnožování byla realizována na přechodové trase na Mezní Louka - Hřensko, byl ošetřen jak hlavní tah, tak i zpětný tah obojživelníků.

Péče o luční ekosystémy na území NP spočívá v pravidelném kosení 1 – 2x ročně spojeným s odvozem pokosené biomasy. Na třech lokalitách na Mezné probíhala pastva.

Specifickou činností pro NP je **péče o skalní ekosystémy**, které jsou ponechány samovolnému vývoji. Výjimku tvoří okolí lidských sídel, dopravní koridory či zóny s koncentrovaným turistickým ruchem, kde probíhá průběžná údržba svahů a na vybraných skalních objektech pak systematický kontrolní monitoring (více v kap. 10). V případě zjištění akutního rizika řícení skal je přistoupeno k sanačním opatřením.

Odstraňování invazních druhů rostlin

Správa NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce se dlouhodobě zabývá likvidací invazních bylin šířících se podél vodních toků. Na vybraných lokalitách probíhá podrobné mapování a monitoring níže uvedených druhů.

Křídlatky (*Reynoutria* sp. div.)

Jsou odstraňovány podél vodních toků Kamenice, Křinice, Petrovický potok, potok Tisá, Labe, a na lokalitách Maxičky, Ludvíkovice, Huntířov, Růžová, Veselé, Mikulášovice, Vlčí Hora, Krásný Buk.

Netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*)

Je odstraňována podél toku Kamenice a Chřibské Kamenice, Brtnického potoka, Olešničky, kolem hraničního toku u obce Petrovice a na lokalitách NPR Kaňon Labe, Bynovec, Nová Oleška, Loubí, Podmokly, Ostrov a Janov.

Kolotočník ozdobný (*Telekia speciosa*)

V roce 2023 pokračovalo odstraňování kolotočníku podél toku Kamenice.

Zlatobýly (*Solidago* sp. div.)

V roce 2023 proběhla chemická likvidace zlatobýlu v PP Meandry Chřibské Kamenice.

Janovec metlatý (*Cytisus scoparius*)

V roce 2023 proběhlo vytrhování janovce na území zasažené velkým požárem v roce 2022. Na likvidaci se podílelo 6 studentů, kteří zde od poloviny srpna do konce září vytrhali cca 34 000 rostlin.

Netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*)

Od roku 2015 se Správa NP věnuje monitoringu a likvidaci netýkavky malokvěté v NPP Pravčická brána, kdy na počátku bylo odstraněno 87 000 rostlin, v roce 2023 už jen 2 600 rostlin.

V roce 2021 proběhlo mapování netýkavky malokvěté v NPR Růžák, při kterém byla objevena na 31 lokalitách. V roce 2023 proběhla likvidace na vybraných lokalitách ve svrchních partiích kopce. Celkem bylo odstraněno 41 600 rostlin, z toho 28 000 rostlin bylo vytrháno podél turistické stezky žáky ze ZŠ Březová z Děčína.

Tab.: Odstraňování netýkavky malokvěté v NPP Pravčická brána

Rok	Počet rostlin	b
2015	87 000	vytrhávání 4x ročně
2016	36 655	vytrhávání
2017	29 000	vytrhávání 2x ročně
2018	7 500	vytrhávání 2x ročně
2019	6 000	vytrhávání 2x ročně
2020	900	vytrhávání 2x ročně
2021	1 600	vytrhávání 2x ročně
2022	840	vytrhávání 2x ročně
2023	2600	vytrhávání 2x ročně

Javor jasanolistý (*Acer negundo*)

V roce 2023 proběhla likvidace javoru jasanolistého na pravém břehu Labe. Práce proběhly v rámci projektu RAGO „Likvidace invazních druhů v praxi“.

6.2.2. Péče o nelesní ekosystémy podmíněné činností člověka v CHKO

Na území CHKO je péče o nelesní ekosystémy soustředěna především do maloplošných zvláště chráněných území (přírodní rezervace, národní přírodní rezervace, přírodní památky), ale jsou řešeny i další lokality, kde je cílem zajištění specifického managementu zvláště chráněných druhů rostlin nebo živočichů. Samostatnou kapitolou je péče o památné stromy a další významné stromy a stromořadí v krajině, údržba tůň na podporu obojživelníků nebo likvidace invazních rostlin.

V roce 2023 byly realizovány tyto druhy opatření (finanční náklady čerpané z PPK - blíže viz kap. 17.3):

- **Realizace speciálních činností na podporu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů:** na podporu obojživelníků a zlepšení vodního režimu byla obnovena tůň v Doubici. V rámci probíhajícího projektu na podporu žabníčku vzplývavého byla provedena jeho každoroční kontrola (přírodní památka Rybník u Králova mlýna) a na jeho podporu výřez okolo rybníčku pod Královomlýnským rybníkem s jeho populací.
- **Ošetření památných stromů a významných stromů v krajině:** byl realizován bezpečnostní a zdravotní řez památných stromů lípy na Sněžníku, lípy na Nové Olešce, dubu v Růžové, douglasky v Kopci, buku v Pavlínině údolí a významných stromů buku v Růžové a magnolie v Děčíně
- **Výřezy náletu:** byl realizován výřez náletu na vřesovišti v Bynovci, výřez náletu v PP Hofberg a v PR Rájecké rašeliniště a na Větrném vrchu u České Kamenice. Byl vyřezán rákos z plochy PR Arba z důvodu snížení možnosti úkrytu pro černou zvěř.
- **Obnova a údržba extenzivních ovocných sadů a stromořadí:** byly provedeny dosadby ovocných stromů, výchovné řezy a opravy individuálních ochran v aleji Bynovec, Janov, na Vysoké Lípě, ve Veselém a v Markvarticích. Dále dosadby dubů v aleji v Ludvíkovicích, lip v aleji Janská a stromořadí na Větrném vrchu, na Kamenické Stráni a v Růžové. Rovněž probíhala průběžná péče o vysazené stromy – zálivka.
- **Kosení travního porostu s cílem udržení žádoucí druhové skladby a podpory stanovištně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů:** byl realizován specifický management travních porostů (pokos v určených termínech) s výskytem modrásků, orchidejí apod. (přírodní památky Eiland, Hofberg, Pod lesem, přírodní rezervace Za pilou, Arba, Pekelský důl, Libouchecké rybníčky, Stará Oleška, Niva Olšového potoka, připravované přírodní památky Rašeliniště u Antonínova či Bledulová louka) a dalších lučních porostů v k. ú. Ludvíkovice, Prostřední Žleb, Loubí u Děčína, Tisá, Srbská Kamenice, Kunratice u České Kamenice nebo Mikulášovice). Byly pokoseny loučky v údolí Labe na podporu populace modrásků.

- **Pastva lučních porostů s cílem udržení a podpory žádoucí druhové skladby.** Pastva probíhala na lokalitách v Mikulášovicích, na Vlčí hoře, v Rynarticích, v Jetřichovicích a na Větrném vrchu u České Kamenice.
- **Likvidace rostlin patřících ke geograficky nepůvodním nebo invazním druhům:** bylo provedeno odstranění křídlatky japonské a sachalinské a netýkavky žláznaté především z okolí zasažených vodních toků (okolí Kamenice a jejích přítoků, Chřibské Kamenice, Petrovického potoka, okolí Labe a přítoků) a na dalších zasažených lokalitách na území CHKO včetně odstraňování netýkavky žláznaté v NPR Kaňon Labe. Byla provedena úvodní etapa likvidace pajasanu žláznatého v prostoru Pastýřské stěny v CHKO LP.
- **Transfery obojživelníků:** ochrana migrujících obojživelníků v období rozmnožování byla realizována na přechodových trasách na Maxičkách, u Vlčího jezera, Mezní louky, v Bynovci a v Dolní Kamenici.

6.3. Péče o lesní ekosystémy

6.3.1. Péče o lesní ekosystémy v NP

Viz kapitoly 8 a 10.3.

6.3.2. Péče o lesní ekosystémy v CHKO

Narozdíl od území NP není na území CHKO Správa NP majitelem lesních pozemků, a tedy ani neprovádí management lesa. Specifické potřeby ochrany přírody jsou zajištěny v rámci procesu schvalování lesních hospodářských plánů nebo osnov.

6.4. Reintrodukce lososa obecného

Losos obecný je na území dnešního NP České Švýcarsko vysazován od roku 1998 a do současnosti bylo vysazeno více než 1 944 000 ks lososa v kategorii plůdek, půlroček a roček.

Na Jetřichovické Bělé realizoval z.s. Beleco líhnutí jiker v plovoucích inkubačních schránkách. Vylíhnuté rybičky byly následně vypuštěny do Jetřichovické Bělé a Kamenice u Dolského mlýna.

7. Péče o kulturní dědictví

Ve spolupráci se zapsaným spolkem Dolský mlýn pokračovala péče o areál kulturní památky Dolský mlýn. Bylo uspořádáno sedm dobrovolnických akcí, jichž se zúčastnilo celkem 73 dobrovolníků.

8. Péče o les

8.1. Těžební činnost

V roce 2023 byly v lesích NP prováděny zejména bezpečnostní nahodilé těžby, zaměřené na odstranění po kůrovcové kalamitě odumřelých smrkových souší, které se nacházely v bezprostřední blízkosti zástaveb, veřejných komunikací a turisticky značených tras a vážně by mohly ohrozit majetek a zdraví osob . Rovněž byly realizovány těžby souší v okolí zástaveb za účelem eliminace rizika šíření lesních požárů.

Těžba plánovaná

Druh těžby	2020		2021		2022		2023	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
výchovná	170	0,388	839	12,23	1376	7,97	0	0,00
obnovní	1406	3,207	883	12,87	2490	14,42	2	0,01
mimořádná	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
rekonstrukce	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
nahodilá	42262	96,4	5139	74,90	13399	77,61	38361	99,99
Celkem	43838	100,00	6861	100,00	17265	100,00	38363	100,00

Složení nahodilých těžeb

Nahodilá těžba	2020		2021		2022		2023	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
kůrovcová	41968	99,30	5138	99,98	12843	95,85	36247	94,49
lapáky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
živelná	294	0,70	1	0,02	0	0,00	2	0,01
ostatní	0	0,00	0	0,00	556	4,15	2112	5,51
Celkem	42262	100,00	5139	100,00	13399	100,00	38361	100,00

Těžba dle dřevin (včetně samovýrob)

Dřevina	2020		2021		2022		2023	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
smrk	42235	96,34	5138	74,89	13055	75,62	37934	98,88
borovice	0	0,00	0	0,00	402	2,33	394	1,03
vejmutovka	309	0,70	702	10,23	1794	10,39	32	0,08
douglaska	0	0,00	0	0,00	287	1,66	0	0,00
modřín	1294	2,95	1020	14,87	1699	9,84	1	0,00
Jehličnaté celkem	43838	100,0	6860	100,0	17237	99,84	38363	99,99

dub červený	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
dub zimní	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
olše	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
buk	0	0,00	0	0,00	27	0,15	0	0,00
bříza	0	0,00	0	0,00	1	0,01	0	0,00
jilm	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
jasan	0	0,00	1	0,01	0	0,00	2	0,01
Listnaté celkem	0	0,00	1	0,01	28	0,16	2	0,01
Těžba celkem	43838	100,0	6861	100,0	17265	100,0	38363	100,0

Vyklízení dřevní hmoty dle druhu dokončené na odvozní místo

Způsob vyklízení dřevní hmoty	2020		2021		2022		2023	
	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%
HSM	3877	8,86	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Potahy	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Lanovky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Vyvážecí souprava	17490	39,98	5055	95,16	9394	60,23	14833	38,97
Traktory	66	0,15	257	4,84	0	0,00	70	0,18
Harvestorová technologie	22317	51,01	0	0,00	6204	39,77	23161	60,85
Celkem	43750	100,00	5312	100,00	15598	100,00	38064	100,00

Vyklízení dřevní hmoty dle druhu z lokality „pařez“ na vývozní místo

Způsob vyklízování dřevní hmoty	2023	
	m ³	%
lanovka	0	0,00
potahy	0	0,00
vyvážecí souprava	331	2,13
traktory	15 239	97,87
Celkem	15 570	100,00

8.2. Zalesňování a podsadby

K zalesňování vzniklých holin a k podsadbám v lesích NP je používáno výhradně reprodukčního materiálu z území NP, ze semen sebraných z geneticky vhodných porostů. Sběr osiva z rodičovských stromů JD je realizován šetrnou horolezeckou technologií (bez použití ocelových stupaček). Při sběru osiva dubu a buku a dalších listnatých dřevin je využíváno sítí, které jsou těsně před plánovaným dozráváním žaludů a bukvic rozprostřeny pod rodičovské stromy a pak pravidelně ze sítí vybírány a dlouhodobě uskladněny.

Zalesnění podle dřevin v roce 2023

Dřevina	Zalesnění (ha)	Sije (ha)	Celkem (ha)	Počet sazenic (v tis.)
jedle	0,14	0	0,14	1,0
jehličnaté celkem	0,14	0	0,14	1,0
dub	0,01	0	0,01	0,1
buk	22,03	0	22,03	85,3
habr				
javor klen				
jeřáb, líska	0,64	0	0,64	2,2
bříza				
listnaté celkem	22,68	0	22,68	87,6
Celkem	22,82	0	22,82	88,6

8.3. Ochrana kultur

Ochrana kultur byla realizována v následujícím rozsahu:

- ochrana kultur proti buřeni – zajištěna prostřednictvím ručního ožínání buřeně kolem sazenic,
- ochrana kultur proti škodám zvěří – zajištěna prostřednictvím letních nástřiků a podzimních nátěrů sazenic repelentními přípravky, dále bylo využito ovčí vlny,
- ochrana kultur oplocením byla realizována v rozsahu 500 m a oploceno bylo 0,40 ha, dále bylo instalováno 835 individuálních ochran.

Celkový rozsah ochrany kultur proti buřeni činil 25,96 ha, ochrana kultur repelentními nástřiky a nátěry činila 102,14 ha, ochrana kultur ovčí vlnou činila 30,6 ha.

8.4. Prořezávky a prostřihávky

V roce 2022 bylo provedeno 0 ha.

8.5. Ochrana lesa, škody na lesích vlivem přírodních živlů

Území NP je v době sucha vážně ohroženo nebezpečím vzniku lesních požárů a Správa NP v důsledku této skutečnosti zabezpečuje rozsáhlá preventivní opatření. V rámci prevence jsou organizovány pravidelné ochranné lesní služby (požární hlídky) se zaměřením na včasnou lokalizaci případných lesních požárů. V roce 2023 došlo ke dvěma menším požárům (1 - 2 ha).

9. Myslivost a rybářství

9.1 Myslivost

Zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti, byla svěřena Správě NP České Švýcarsko působnost na úseku státní správy myslivosti. Rozhodnutím orgánu státní správy ze dne 21. 5. 2003 byla uznána vlastní honitba Správy NP s názvem NP České Švýcarsko. Základním cílem je dosažení přírodní rovnováhy mezi zvěří a prostředím.

Obecné zásady pro realizaci myslivecké činnosti na území NP

- Důslednou ochranou a zlepšováním biotopů udržet ohrožené populace původních druhů zvěře (např. rys ostrovid, sokol stěhovavý),
- zlepšováním stavu a ochranou biotopů vytvořit vhodné podmínky pro znovunavrácení některých druhů (tetřev hlušec, jeřábek lesní),
- při jednoznačném preferování kvalitativních kritérií za účelem zlepšování genofondu spárkaté zvěře, cílevědomě redukovat přemnoženou zvěř na normované jarní kmenové stavy, které vycházejí ze zájmů a potřeb ochrany přírody,
- postupně vyloučit nepůvodní druhy zvěře (např. psík mývalovitý, mýval severní),
- zajistit péči populacím původních druhů.

Plán chovu a lovu spárkaté zvěře 2022 / 2023 - vyhodnocení

HONITBA NP ČESKÉ ŠVÝCARSKO	Zvěř jelení							
	jeleni				celkem	laně	kolouši	zvěř jelení celkem
	věková třída							
	I.	II.	III.					
	2-4 l.	5-8 l.	9 l. a starší					
Jakostní třída honitby	III. + IV.							
Normovaný stav	16	13	7		36	36	17	89
Minimální stav	13	11	5		29	29	14	72
Plán lovu 2022 / 2023	23	18	11		52	90	58	200
Skutečný lov 2022 / 2023	34	10	1		45	68	83	196

Plán chovu a lovu spárkaté zvěře 2022 / 2023 - vyhodnocení

HONITBA NP ČESKÉ ŠVÝCARSKO	Zvěř srnčí						
	srnčí				srny	srnčata	zvěř srnčí celkem
	věková třída			celkem			
	I.	II.	III.				
	1-2 l.	3-4 l.	5 l. a starší				
Jakostní třída honitby	IV.						
Normovaný stav	21	12	17	50	50	28	128
Minimální stav	14	8	13	35	35	21	91
Plán lovu 2022 / 2023	4	9	2	15	9	8	32
Skutečný lov 2022 / 2023	1	0	1	2	2	1	5

Plán chovu a lovu spárkaté zvěře 2022 / 2023 - vyhodnocení

HONITBA NP ČESKÉ ŠVÝCARSKO	Zvěř černá						
	kňouři				bachyně	selata	divoká prasata celkem
	věková třída			kňouři Celkem			
	I.	II.	III.				
	1-2 l.	3-4 l.	5 l. a starší				
Jakostní třída honitby	IV.						
Normovaný stav	3	5	3	11	11	7	29
Minimální stav	2	4	2	8	8	5	21
Plán lovu 2022 / 2023	17	17	1	35	37	74	146
Skutečný lov 2022 / 2023	4	1	1	6	9	25	40

9.2. Rybářství

Základním cílem rybářského hospodaření na území národního parku je zachování a zlepšování přírodních podmínek pro rozvoj populací původních druhů ryb a jiných druhů vodních živočichů a tím uvedení rybářského hospodaření do souladu s potřebami a zájmy ochrany přírody.

V rybářských revírech hospodaří přímo Správa NP ČŠ. Za tímto účelem byly vytvořeny dva režijní pstruhové revíry, na kterých je vyhlášen úplný zákaz rybolovu. Oba rybářské revíry jsou vyhlášeny chráněnou rybí oblastí, není zde tedy povolen sportovní rybolov. Lov ryb je povolen pouze ve zvláštních případech, např. v rámci monitoringu obsádky, zjištění zdravotního stavu ryb, při životu nebezpečném znečištění vod či pro vědecké účely, a to na základě Rozhodnutí MŽP č.j. 55360/ENV/09, 382/640/09 ze dne 30. 12. 2009.

- **Pstruhový rybářský revír Kamenice 1** - prioritou péče o tento rybářský revír je každoroční vysazování lososa obecného (*Salmo salar*) - viz kapitola 6.4.
- **Pstruhový rybářský revír Křinice 1** - zde jsou vytvářeny podmínky pro přirozenou autoregulaci původních druhů ryb.

10. Výzkum a monitoring

Výzkumné činnosti na území národního parku České Švýcarsko, chráněné krajinné oblasti Labské pískovce i dalších přilehlých územích jsou koordinovány oddělením monitoringu Správy NP České Švýcarsko.

Témata výzkumů jsou rovněž koordinována přeshraničně se Správou Národního parku Saské Švýcarsko a v rámci česko-německé vědecké rady pro národní parky České a Saské Švýcarsko.

11. Ochrana majetku a zdraví

11.1. Ochrana populace před náhlými skalními říceními

V roce 2023 byl oddělením geologie i nadále prováděn monitoring skalních svahů. Po požáru v červenci a srpnu provádělo oddělení geologie ve spolupráci s Českou geologickou službou dokumentaci skalních svahů zasažených požárem, který je i nadále prováděn.

11.2. Bezpečnost na turistických trasách

S ohledem na zvyšující se riziko pádu odumřelých smrkových souší na území NP prováděla Správa NP v roce 2023 opatření eliminujících riziko pádu stromů na značené turistické trasy:

- lesní správa NP, oddělení stráže přírody a oddělení skalní čety zajišťovaly pravidelný monitoring a údržbu všech turistických tras, cyklotras a dalších míst k zajištění bezpečnosti návštěvníků NP.

11.3. Integrovaný záchranný systém

V roce 2023 byla prováděna běžná údržba značení bodů Integrovaného záchranného systému (IZS) na území NP, který byl vytvořený Správou NP v roce 2008 ve spolupráci se složkami Integrovaného záchranného systému Ústeckého kraje.

11.4. Ostatní

Ve dnech se zvýšenou návštěvností byly na území NP a CHKO prováděny preventivní protipožární hlídky dobrovolníků a zaměstnanců. V rámci hlídek byla navštěvována místa s pravidelným výskytem ohnišť, která byla opakovaně rušena, v několika případech dohašována.

12. Strážní služba, péče o turistickou infrastrukturu

12.1. Strážní služba

V průběhu roku 2023 zajišťovalo oddělení stráže přírody každodenní kontakt s návštěvníky NP a CHKO při podávání informací a dohled nad dodržováním zákonných podmínek při pohybu na území NP a CHKO. Převážná část méně závažných přestupků byla vyřešena domluvou nebo napomenutím. Na území NP a CHKO LP bylo v roce 2023 strážci uděleno 75 blokových pokut v celkové výši 106600,- Kč. Nejčastěji řešeným přestupkem byly vjezdy motorovým vozidlem na území NP a CHKO a táboření.

V jarních měsících se strážci podíleli na monitoringu zvláště chráněných druhů živočichů, označování a zabezpečení dočasně chráněných ploch při hnízdění vybraných druhů ptáků apod. Ve dnech se zvýšenou návštěvností strážci prováděli protipožární preventivní činnost.

Ve dnech se zvýšenou návštěvností byly prováděny společné hlídky zejména s Poříčí Policií a Speciální pořádkovou jednotkou Policie ČR. Pokračovala spolupráce obcemi a dalšími dotčenými organizacemi v okolí NP.

Aktiv dobrovolných strážců přírody

- Ke konci roku 2023 byl stav aktivu 26 dobrovolných strážců
- Dobrovolní strážci pomáhali v roce 2023 v rámci pochůzek zaměřených na zajištění dočasně chráněných ploch v jarním období, poskytování informací návštěvníkům a dohlížení na dodržování pravidel pro pobyt v NP v průběhu turistické sezóny.

12.2. Péče o turistickou infrastrukturu

- Pokračovala dlouhodobá spolupráce se zástupci KČT při údržbě pruhového značení a směrůvek na území NP.
- Po celý rok probíhaly průběžné kontroly a opravy turistických stezek a dalšího turistického vybavení. V roce 2022 bylo na opravu a údržbu turistické infrastruktury a prvků ochranného značení vynaloženo celkem 2 099 619,- Kč v rámci podprogramu Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích a 1 258 954,-Kč Kč v rámci běžného rozpočtu Správy NP.

13. Práce s veřejností

13.1. Akce pro veřejnost

Nejvýznamnější akce pro veřejnost pořádané Správou NP v roce 2023:

- V rámci oslav Evropského dne chráněných území proběhly akce: v Plšíkově učebně kurz pro pedagogy Učíme v místě, dílnička pro rodiny s dětmi na téma Jak se dělá komiks, odborná přednáška na téma Ekologie ohně a exkurze pro veřejnost do okolí Mezní Louky na téma vývoj na požářišti.
- Správa NP se účastnila akce Den Země v Děčíně u městské knihovny 20. 4. 2023
- Dny lesních řemesel u Dolského mlýna od 21. 9. do 27. 9. 2023
- Noc pro netopýry u Plšíkovy učebny dne 1. 9. 2023
- 30. 11. 2023 slavnostní vernisáž fotografií Jana Šmucara ve vestibulu Správy NP a CHKO v Děčíně
- Slavnostní premiéra pro veřejnost nového dokumentárního filmu Skály, voda, život – krajina Labských pískovců v kině v Krásné Lípě. Následná projekce filmu v Kině Sněžník Děčín a v obci Janov u Hřenska.

Brigády

V rámci brigád se dobrovolníci zapojovali do péče o kulturní památku Dolský mlýn a zaniklý areál osady Zadní Jetřichovice (podrobnosti viz kapitola 7).

Celkový přehled realizovaných brigád		
Druh brigády	Počet akcí	Počet účastníků
Péče o Dolský mlýn	7	73
Úklid říčky Kamenice v České Kamenici	1	20

Akce pro veřejnost

Celkový přehled realizovaných akcí pro veřejnost:		
Typ akce	Počet akcí	Počet účastníků
Exkurze pro veřejnost	16	240
Přednášky pro veřejnost	4	80
Výstavy	4	nezjišťováno
Promítání filmu Skály, voda, život	3	590
Soutěže	2	380
Dílničky pro veřejnost	4	75
Ostatní akce pro veřejnost	4	600
Kurzy pro pedagogy	3	50
CELKEM	40	2015

13.2. Výstavní činnost, naučné stezky, terénní informační systém

Realizované výstavy

- Výstava Příběh lesa – outdoorová výstava na Mlýnské cestě u Mezné (červen – srpen)
- Výstava Příběh lesa – outdoorová výstava v parku v obci Janov u Hřenska (září – říjen)
- Výstava Příběh lesa – outdoorová výstava v areálu zámku v Jílovém u Děčína (listopad 2023 - leden 2024)
- Výstava fotografií Jana Šmucara ve vestibulu Správy NP a CHKO v Děčíně od listopadu 2023

Naučné stezky, zážitkový areál Rysí stezka

- V roce 2023 probíhaly průběžné kontroly a opravy naučných stezek, dětských hřišť a zážitkového areálu Rysí stezka.
- V roce 2023 probíhaly práce na projektu **Údolím říčky Křinice všemi smysly**, z kterého do roku 2024 vznikne nová interaktivní stezka v Kyjovském údolí vhodná i pro osoby s hendikepem. Projekt je realizován s finanční podporou Státního fondu Životní prostředí v rámci Národního programu Životní prostředí.
- Celkové způsobilé výdaje: 1.117.599,- Kč.

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

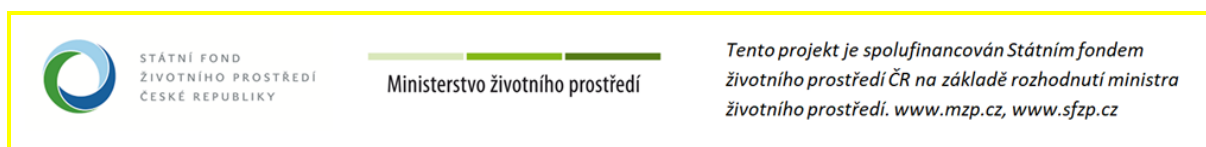
Ministerstvo životního prostředí

*Tento projekt je spolufinancován Státním fondem
životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra
životního prostředí. www.mzp.cz, www.sfzp.cz*

13.3. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

13.3.1 Projekty

- V roce 2023 zpracovala správa NP závěrečnou zprávu k projektu **Škola Národního parku České Švýcarsko (SFŽP a MŽP ČR)**, který byl ukončen v roce 2022.
- Dále Správa NP realizovala aktivity z projektu v oblasti práce s dětmi a mládeží i veřejností s finanční podporou Státního fondu Životního prostředí v rámci Národního programu Životní prostředí **„Plšíková učebna 2 – EVVO v NP České Švýcarsko“**. Z projektu proběhly exkurze pro Junior Rangery, dílničky pro rodiny s dětmi, ale i přednášky pro veřejnost, kurzy pro pedagogy a letní vícedenní programy.
- Projekt v celkové výši 1.153.250,- Kč probíhá v letech 2022 – 2024.

V roce 2023 Správa NP zahájila aktivity z projektu v oblasti práce s dětmi a mládeží i veřejností s finanční podporou Státního fondu Životního prostředí v rámci Národního programu Životní prostředí **„Regionální učebnice NP České Švýcarsko“**. Z projektu byly zahájeny práce na novém informačním webu pro školy i veřejnost, dále byly realizovány vzdělávací akce a příprava nových tiskovin.

Projekt v celkové výši 1.587 716,- Kč probíhá v letech 2023 – 2026.

Během roku 2023 byla dokončena práce na projektu: **Koncepce EVVO Národního parku České Švýcarsko**. Výsledkem je koncepce EVVO platná od roku 2024 do roku 2028. Zpracovatelem byl PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D. Projekt byl realizován s finanční podporou Státního fondu Životního prostředí v rámci Národního programu Životní prostředí.

Realizace projektu: 1. 7. 2021 - 31. 12. 2023. Celkové způsobilé výdaje: 600 000 Kč

Probíhaly přípravné práce na tiskovinách z projektu: **Tiskoviny pro návštěvníky NP České Švýcarsko**. Z projektu bude vytištěno celkem 15 druhů tiskovin do konce roku 2024.

Realizace projektu: 1. 7. 2022 - 31. 12. 2024. Celkové způsobilé výdaje: 1.165.500,- Kč

Během roku 2023 byly úspěšně **podány žádosti na tři nové projekty na Státní fond Životního prostředí v rámci Národního programu Životní prostředí**. K těmto projektům byly v roce 2023 připravovány podklady pro smlouvu se Státním fondem životního prostředí.

Expozice Na Saule. Celkové způsobilé výdaje: 1.359 044,- Kč. Koncem roku 2023 byl osloven zpracovatel projektové dokumentace k nové expozici.

Komiks Rozumovi. Celkové způsobilé výdaje: 1 200 122,- Kč. Během roku 2023 byl připraven scénář prvního komiksu, rozpracovány pracovní listy a zadány ilustrace.

Regionální učebnice NP České Švýcarsko - webová verze. Celkové způsobilé výdaje: 1.587 716,- Kč

V roce 2023 byly dokončeny práce na areálu **Plšíkovy zahrady**, která bude sloužit osvětových aktivitám. Byl vytvořen komunikační systém v zahradě, dokončeny informační tabule.

13.3.2. Výukové programy, přednášky a exkurze

Správa národního parku realizuje pro školní i mimoškolní organizované kolektivy přednášky, exkurze a výukové programy. Přednášky realizuje Správa NP buď přímo ve školských zařízeních v okolí NP České Švýcarsko (především bývalý okres Děčín), popřípadě na jiných vhodných místech. Exkurze probíhají na území NP České Švýcarsko nebo v nejbližším okolí (CHKO Labské pískovce a Lužické hory). Většina výukových programů je realizována v areálu Správy NP či v Plšíkově učebně (dřevostavba).

Během roku 2023 byl zvýšený zájem o exkurze ze strany středních škol, a to na požářiště v okolí Mezní Louky a Mlýnské stezky. Rozšířili jsme nabídku exkurzí pro školy tedy o téma vývoje po požáru, a to na trase z Mezné přes Mlýnskou stezku ke třem pramenům.

Na jaře 2023 jsme v rámci dlouhodobé spolupráce připravili vzdělávací program pro Schola Humanitas Litvínov (přednášku, brigádu a odborné exkurze). Dále jsem pro ZŠ Krásná Lípá připravili ekoden na téma: Poznáváme NP.

Ve spolupráci s Biskupským gymnáziem Varnsdorf jsme zrealizovali již tradiční jarní úklid Křinice. Dlouhodobá spolupráce pokračovala i se ZŠ Březová Děčín, uskutečnili jsme poznávací exkurzi a brigádu na vytrhávání netýkavky malokvěté.

Přehled realizovaných akcí pro děti a mládež v režii Správy NP České Švýcarsko:		
Typ akce	Počet akcí	Počet účastníků
Výukový program vč. přednášek a exkurzí	86	2160

13.3.3. Junior Ranger

Správa NP v roce 2023 zajišťovala vedení hravého přírodovědného oddílu JUNIOR RANGER v Krásné Lípě (zřizovatel: ČSOP Netopýr Varnsdorf). Oddíl měl v roce 2023 celkem tři družiny (všechny družiny se schází v klubovně v budově Správy NP České Švýcarsko v Krásné Lípě). Oddíl měl celkem 45 členů. Programovou náplň družin tvořily ekologická výchova, turistika, tábornictví, hry, soutěže, sport, výlety do přírody atp. Celoroční činnost oddílu byla završena čtrnáctidenním (+ 7 dní navíc s instruktory oddílu) táborem pro starší členy, který se uskutečnil ve Šluknovském výběžku a jedním příměstským táborem pro mladší členy, které se uskutečnily v Krásné Lípě v Plšíkově učebně. Činnost oddílu zajišťovali pracovníci Správy NP ve spolupráci s dobrovolnými vedoucími. Přehled všech uskutečněných akcí oddílu je uveden v tabulce.

Přehled aktivit oddílu Junior Ranger	
AKTIVITA	POČET
Družinová schůzka	72
Víkendová akce	8
Letní stanový tábor (21 dní)	1
Příměstský tábor (Plšíkova učebna)	1
Setkání s Junior Rangery z Německa	1

13.3.4. Mezinárodní spolupráce v oblasti EVVO

V rámci spolupráce s Národním parkem Saské Švýcarsko jsme navštívili ekoden Saského NP - Sellnitzfest se stánkem NP České Švýcarsko dne 04.06.2023. Dále jsme uskutečnili společné setkání pracovníků EVVO dne 19.10.2023. Proběhla společná exkurze do okolí Mezní Louky na požářiště, v rámci exkurze proběhlo pracovní jednání a plánování společného mezinárodního tábora v roce 2024.

V rámci přeshraničního setkávání dětí z Junior Rangeru se uskutečnila 30.04.2023 poznávací exkurze do Bad Schandau na Wollfest a setkání s německými Junior Rangery dne 23.09.2023 v Českém Švýcarsku. Během exkurze společně Rangeři navštívili Janov, Meznou, Divokou soutěsku Kamenice, Mlýnskou stezku a požářiště pod Pravčickou bránou.

Na rok 2024 byla naplánována dvě společná setkání Junior Rangerů a schůzka aktérů EVVO dne 27. 6. 2024 v Leupoldishain a účast kolegů ze správy NP SŠ na slavnostním otevření Plšíkovy zahrady.

13.4. Informační střediska

Informační a návštěvníká střediska Správy NP České Švýcarsko

Provoz informačních středisek Správy NP zajišťovala na základě výběrového řízení společnost Good Sailors, s. r. o.

Ostatní informační střediska podporovaná Správou NP

- **Informační středisko Srbská Kamenice** - sezónní informační středisko (provozovatel: Obec Srbská Kamenice).
- **Informační středisko v Domě Českého Švýcarska v Krásné Lípě** – návštěvníké středisko s celoročním provozem (provozovatel: České Švýcarsko o.p.s.)

Správa NP spolupracovala také s dalšími informačními středisky v regionu (Hřensko, Varnsdorf, Rumburk, Mikulášovice, Šluknov, Česká Kamenice, Děčín, Jiřetín pod Jedlovou).

Správa NP v dubnu zorganizovala ve spolupráci s Českým Švýcarskem o.p.s. školení pro zaměstnance informačních středisek v Domě ČŠ v Krásné Lípě.

Návštěvnost informačních středisek v roce 2023	
Saula	3897
Jetřichovice	21615
Krásná Lípa	22018
Srbská Kamenice	11422
Celkem	58952

13.5. Vydané publikace a propagační činnost

Přehled vydaných materiálů

- **České Švýcarsko** - Zpravodaj Správy NP, 23. ročník, 1. číslo (květen), náklad 10.000 ks
- **České Švýcarsko** - Zpravodaj Správy NP, 23. ročník, 2. číslo (prosinec), náklad 4.000 ks
- **Ročenka 2022** – výroční zpráva o činnosti Správy NP (elektronicky)
- **Ze života obyvatel Českého Švýcarska** – pracovní list –5000 Ks
- **Dokončení a vysílání filmu: Skály, voda, život - krajina Labských pískovců**

Publikační a propagační materiály vydané ve spolupráci s dalšími subjekty

- Brožura Výletní jízdní řády národních parků České a Saské Švýcarsko 2022 (ve spolupráci se Správou NP Saské Švýcarsko a Českým Švýcarskem o.p.s.)

13.6. Spolupráce s médii

Činnosti Správy NP České Švýcarsko jsou prezentovány ve sdělovacích prostředcích veřejnoprávního i soukromého charakteru, včetně regionálních a lokálních médií.

Správa NP využívá sociální síť Facebook. K 31. 12. 2023 oslovovala stránka NP České Švýcarsko okruh více než 20 tisíc uživatelů.

14. Spolupráce s dalšími subjekty

14.1. Mezinárodní spolupráce

- NP České Švýcarsko je členem Federace Europarc
- NP České a Saské Švýcarsko jsou certifikovány v rámci programu TransParcNet
- NP České Švýcarsko je součástí iniciativy Elbe Parks
- NP České Švýcarsko úzce spolupracuje s NP Saské Švýcarsko

14.2. Spolupráce s vysokými školami

- Správa NP České Švýcarsko spolupracuje s vysokými školami v rámci probíhajících výzkumných projektů

14.3. Přírodovědné kluby

- Entomologický klub při Labských pískovcích
- Ornitologický klub při Labských pískovcích

14.4. Spolupráce s dalšími organizacemi

Správa NP v roce 2023 dále spolupracovala v roce 2022 s těmito organizacemi:

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
- Geologický ústav Akademie věd ČR, v.v.i.
- Česká geologická služba
- Správy KRNAP, NP Podyjí a NP Šumava
- Český horolezecký svaz
- a dalšími

15. Státní správa

15.1. Rozhodnutí a závazná stanoviska

V níže uvedeném přehledu jsou uvedena závazná stanoviska, rozhodnutí nebo jiná vyjádření vydaná pro území NP i pro území CHKO:

Typ rozhodnutí/stanoviska (odkaz na právní normu)	Počet případů
Závazné stanovisko k LHP/LHO, těžbě dle § 4 odst. 3 ZOPK	1
Povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les (§ 8 odst. 1 ZOPK)	7
Vyhlášení přechodně chráněných ploch (§ 13 odst. 1 ZOPK)	1
Výjimka ze základních ochranných podmínek NP (§ 16 ZOPK)	17
Výjimka z bližších ochranných podmínek NP (§16a ZOPK)	0
Vyhrazení místa ve smyslu § 16 ZOPK	2
Výjimka ze zákazu pohybu v klidovém území NP (§17 ZOPK)	0
Výjimka ze základních ochranných podmínek CHKO (§ 26 ZOPK)	18
Výjimky ze základních ochranných podmínek přírodní rezervace a národní přírodní rezervace (§§ 29 a 34 ZOPK)	0
Souhlas k provedení stavby v ochranném pásmu ZCHÚ dle § 37 odst. 2 ZOPK	3

Závazné stanovisko k některým činnostem ve zvláště chráněném území dle § 44 odst. 1 a § 12 odst. 2 ZOPK (souhlas k povolení stavby, povolení k nakládání s vodami atd.)	350
Souhlas k činnostem vymezeným v bližších ochranných podmínkách (§44b ZOPK)	3
Stanovisko dle § 45i zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny	12
Osvědčení živočicha odchovaného v lidské péči (§ 54 odst. 4 ZOPK)	2
Výjimka ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů (§ 56 ZOPK)	9
Náhrada za ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření (§ 58 ZOPK)	7
Omezení vstupu z důvodu ochrany přírody (§ 64 ZOPK)	1
Omezení nebo zákaz činnosti (§ 66 ZOPK)	0
Povolení výzkumné činnosti (§ 73 odst. 2 ZOPK)	0
Rozhodnutí v odvolacím řízení proti rozhodnutí obecních úřadů	2
Souhlas podle § 3 odst. 2 nařízení vlády č. 683/2004 Sb., kterým se vyhlašuje Ptačí oblast Labské pískovce	32
Stanovisko v rámci procesu SEA/EIA (dle zák. č. 100/2001 Sb.)	4
Stanovisko orgánu ochrany přírody k návrhu územního plánu (dle stavebního zákona)	10

Stanovisko orgánu ochrany přírody k návrhu pozemkových úprav (dle zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách)	3
Závazné stanovisko k řízení podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti	15
Povolení odlovu geograficky nepůvodních živočichů (§ 5 odst. 6 ZOPK)	1
Snížení stavu zvěře, povolení výjimky ze zakázaných způsobů lovu §§ 39, 45 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti	2
Vyjádření a sdělení dle § 154 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád	125
Předběžná informace dle § 139 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád	31
Souhlas a vyjádření dle § 9 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF	1
Rozhodnutí v pochybnostech dle § 1 odst. 4 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF	0

16. Poskytování informací dle zákona

16.1. Výroční zpráva podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V souladu s § 18 zákona č. 106/1999 Sb. zaevidovalo kontaktní místo na Správě NP v roce 2023:

počet podaných žádostí o informace podle výše uvedeného zákona	4
počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	0
počet podaných odvolání proti rozhodnutí	0
opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace	Bez soudních řízení
Výčet poskytnutých výhradních licencí	Výhradní licence nebyly poskytnuty
Další informace vztahující se k uplatňování výše uvedeného zákona	Jedna podaná žádost byla překvalifikována jako žádost o informace dle zákona č. 123/1998 Sb.

16.2. Informace poskytnuté na základě zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí

Všechny odpovědi na žádosti o informace dle výše uvedených zákonů jsou zveřejněny na internetových stránkách správy NP www.npcs.cz.

17. Ekonomika

Správa NP České Švýcarsko v roce 2023 hospodařila se zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši 13,8 mil. Kč.

Vývoj hlavních ekonomických ukazatelů Správy NP od roku 2019:

Položka	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové náklady	141 152 313	133 970 449	140 248 009	143 587 976	136 950 261
Celkové výnosy	145 904 967	135 454 313	142 907 167	145 842 425	150 780 459
Hospodářský výsledek	5 701 464	1 712 503	2 659 158	2 254 449	13830 198

Stejně jako v uplynulých letech vytvořila rezervu na pěstební činnost ve výši 9,58 mil. Kč (daňově uznatelnou) a rezervy na opravy dlouhodobého majetku ve výši 17,5 mil. Kč určené:

- na opravu mostku u Dolského mlýna,
- na opravu lesních cest a svážnic v národním parku,
- na stavební práce a materiál určený pro opravu sociálního zařízení areálu kempu na Mezní Louce.

17.1. Náklady

Správa NP České Švýcarsko v roce 2023 generovala celkové náklady ve výši 135,6 mil. Kč. Celková výše nákladů je meziročně srovnatelná, a byla závislá na objemu aktivit, které Správa realizovala v souvislosti s kůrovcovou kalamitou v porostech národního parku a v souvislosti se skutečností, kdy dne 24. 7. 2022 vypukl rozsáhlý lesní požár nedaleko Hřenska. Požár postupně zasáhl více než 1060 ha plochy národního parku. Následkem tohoto nejrozsáhlejšího lesního požáru v novodobé historii České republiky byly Správou vynaloženy neočekávané významné hodnoty nadlimitních provozních výdajů související se s odstraňováním následků požáru.

Povaha nejvyšších položek mimořádných provozních výdajů vynaložených v období od 1.1.2023 do 31.12.2023:

- nákup požárních vaků a úprava ploch k jejich usazení do terénu;
- bezpečnostní zásahy v porostech poškozených požárem a kácení nebezpečných stromů podél cest a turistických tras v důsledku poškození ohněm;
- oprava lesních cest a svážnic poškozených požární technikou;
- preventivní protipožární těžby v bezprostředním okolí obcí, případně dalších obydlených nebo osídlených enkláv;
- monitorování a zabezpečování nestabilních skalních bloků hrozících řícením v lokalitě zasažené požárem;
- hlídání vstupu do prostoru požářiště či v průběhu bezpečnostních a preventivních těžeb.
- zajištění funkčnosti vysokozátěžových bariér ve Hřensku po požáru (odstraňování stromů a skalních bloků spadlých do bariér v důsledku požáru).

Tyto náklady činily v roce 2023 celkovou částku 6.018.547,- Kč a představují výdaje vynaložené v důsledku mimořádné situace a potřeby okamžitého zajištění bezpečnosti obyvatel a majetku. Na základě doložení účelu čerpání výše uvedených vynaložených nákladů byly Ministerstvem životního prostředí navýšeny a uvolněny neinvestiční finanční prostředky na činnost Správy nad rámec limitu původního příspěvku zřizovatele.

Běžné (neinvestiční) náklady	v Kč
Nákup materiálu	5 226 692
Voda, energie a paliva	1 499 965
Nákup služeb	52 074 073
Opravy a údržba	19 397 080
Mzdy	28 255 379
Zdravotní a sociální pojištění	9 385 120
Odpisy	10 093 388
DDHM	3 234 835
Ostatní provozní výdaje (cestovné, školení, nájemné, pojištění, paušály, daně ...)	5 442 484
Tvorba rezerv	1 032 945
CELKEM	135 641 961

17.2. Výnosy

Vývoj stěžejních výnosů Správy NP od roku 2019:

Položka	2019	2020	2021	2022	2023
Neinvestiční příspěvek na činnost	67 505 800	74 008 000	74 008 000	90 131 887	81 925 957
Tržby z prodeje dřeva	53 232 200	25 624 542	7 382 807	23 293 218	36 692 603

V roce 2023 Správa NP České Švýcarsko realizovala výnosy ve výši 150,8 mil. Kč. V rámci období let 2018 až 2021 je patrný úbytek příjmů z vlastní činnosti (příjmy z prodeje dřevní hmoty) a vyšší příspěvek zřizovatele. Tento vývoj odráží skutečnost, že Správa NP upustila při řešení kůrovcové kalamity od asanačních zásahů a v rámci péče o území volila především strategii přirozené obnovy lesních porostů. V roce 2022 Správa NP vykázala nárůst objemu tržeb z prodeje dřeva, neboť byla nucena provádět bezpečnostní zásahy v porostech poškozených požárem a kácení nebezpečných stromů podél cest a turistických tras, které hrozily zřícením v důsledku poškození ohněm. Současně Správa NP realizovala preventivní protipožární těžby v bezprostředním okolí obcí, případně dalších obydlených nebo osídlených enkláv. Tato opatření byla i v roce 2023 prováděna s cílem minimalizovat riziko újm na zdraví, životech a majetcích třetích osob.

Na straně výnosů zároveň došlo v roce 2023 ke snížení příspěvku zřizovatele v důsledku snížení finančního dopadu následků již zmíněného rozsáhlého lesního požáru na území NP. Jen díky finanční podpoře zřizovatele Správa NP hospodařila i v roce 2023 s kladným hospodářským výsledkem.

VÝNOSY	Kč
Vlastní zdroje, resp. výnosy z vlastní činnosti	45 557 993
z toho výnosy z prodeje vlastních výrobků	36 692 603

z toho výnosy z pronájmu	1 925 044
ostatní výnosy z vlastní činnosti	6 940 346
Dotace a příspěvky	105 222 466
z toho příspěvek (resp. dotace) zřizovatele	81 925 957
z toho PPK	6 799 999
z toho POPFK	1 809 184
z toho ZCHÚ NF	3 112 908
z toho programové financování	5 685 881
z toho OPŽP	11 518 813
z toho SFŽP	1 645 416
z toho ostatní - (NPŽP, projekty)	4 621 416
CELKEM	150 780 459

Celková částka výtěžku, která byla v roce 2023 shromážděna prostřednictvím veřejných sbírek, činila 20.359,- Kč. Darované prostředky budou použity na zlepšování turistické infrastruktury a na chráněné druhy živočichů a rostlin Národního parku České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce. Výtěžek z prodeje upomínkových předmětů realizovaný prostřednictvím společnosti Good Sailors, s.r.o. dosáhl za rok 2023 hodnoty 35.411,- Kč.

17.3. Přehled realizovaných investic EDS-SMVS

Druh investice	Náklady (v Kč)
Rekonstrukce objektu Vysoká Lípa č.p. 14 - středisko environmentální výchovy NP České Švýcarsko	192 390,00
Náhrada serverů a pořízení externího diskového pole	1 089 000,00
Revitalizace Královomlýnského rybníka	84 700,00
Výstavba vyhlídkové plošiny na Mlýnské cestě	124 025,00
Obnova vozového parku - nákup terénního vozidla ISUZU	994 212,00
Technické a kybernetické zabezpečení serveroven	112 348,50
Rekonstrukce povrchu lesní cesty Stará Tokáňská	3 213 230,00
Nákup 2 ks terénních vozidel	2 209 472,00
Celkem	4 693 799,00

17.4. Národní a evropské dotační tituly

Program péče o krajinu (PPK)	Náklady v Kč
Opatření směřující k odstranění negativních vlivů - sběr a odvoz odpadu na území NP České Švýcarsko	55 050,00
Likvidace rostlin patřících ke geograficky nepůvodním nebo invazním druhům. Likvidace netýkavky žláznaté, křídlatky japonské, pámelníku bílého, šeríku obecného, dubu červeného a vejmutovky	326 700,00
Zajišťování osiva sadebního materiálu místního původu stanoviště původních dřevin - pěstování sazenic jedle bělokoré, sběr semen stanoviště původních druhů dřevin	919 394,30
Zajišťování původního rostlinného materiálu, praktická záchrana zanikajícího genofondu původních druhů - údržba klonového archivu a semenného sadu jedle bělokoré	105 590,00
Provádění nevýnosných hospodářských opatření, kterými se udržuje žádoucí druhová skladba - pokos lesních louček	14 460,00
Obnova sadbou a podsadbou stanoviště původních MZD a následná ochrana provedených výsadeb stanoviště původních melioračních a zpevňujících dřevin a následná péče o ně.	285 454,69
Příprava značení nových klidových území	60 000,00
Bezpečnostní těžby s ponecháním dřevní hmoty v lese	644 787,48
Speciální opatření na druhovou ochranu	350 800,80
Speciální opatření na druhovou ochranu - transfery	60 000,00
Ošetření památných a významných stromů	46 700,00

Zajištění podkladů pro zpracování plánu péče pro MZCHÚ	143 551,50
Údržba informačních tabulí	776 129,00
Likvidace rostlin patřících ke geograficky nepůvodním nebo invazním druhům	357 266,00
Přemísťování populací zvl. chráněných druhů živočichů jako opatření ke zmírnění bariérového efektu silnic (transfery obojživelníků)	174 000,00
Obnova a údržba extenzivních ovocných sadů a stromořadí	343 937,31
Kosení travního porostu s cílem udržení žádoucí druhové skladby a podpory stanoviště zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.	1 096 441,20
Výřez nežádoucích dřevin	218 640,00
Ochrana výsadb stanovištně původních melioračních a zpevňujících dřevin - oprava oplocenek a individuální ochrana	100 835,00
Ošetření památných stromů a významných stromů v krajině	180 945,00
Speciální opatření na druhovou ochranu	383 946,49
Turistická infrastruktura	70 271,00
Zásahy pro zlepšení druhové skladby nebo prostorové struktury lesa s cílem dosažení přírodě blízkého stavu	85 300,00
Celkem	6 799 999,77

Programové financování Správy nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ	Náklady (v Kč)
Údržba, oprava nebo budování komunikací a zařízení neinvestičního charakteru, usměrňujících pohyb návštěvníků 2022, II. etapa	1 123 647,75
Údržba, oprava nebo budování komunikací a zařízení neinvestičního charakteru, usměrňujících pohyb návštěvníků 2023	1 989 259,78
Celkem	3 112 907,53

Operační program životního prostředí (OPŽP)	Náklady (v Kč)
Komplexní monitoring v Národním parku České Švýcarsko	6 941 473,79
Výsadba a ochrana původních druhů dřevin na území NP České Švýcarsko	3 320 899,34
Celkem	3 112 907,53

Program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)	Náklady (v Kč)
Entomologický monitoring vybraných stanovišť v NP České Švýcarsko	51 445,00
Sledování mikroklimatu a monitoring vegetace v NP České Švýcarsko (2021-2023)	203 600,00

Obnova přirozeného vodního režimu v NP České Švýcarsko	981 499,48
Monitoring fauny na území NP České Švýcarsko	401 940,00
Celkem	1 638 464,48

Národní program obnovy (NPO)	Náklady (v Kč)
Studie k analýze a snížení požárních rizik ekosystémů NPCŠ	477 950,00
Souhrnné vyhodnocení dat sledování sukcese dřevin po požáru na lokalitě Havranní skála u Jetřichovic	225 060,00
Monitoring požárových jevů v lesních ekosystémech	668 827,50
Management luk v NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce	365 561,00
Monitoring vlhkosti ve dvou vegetačně kontrastních skalních výchozech a monitoring rychlého odtoku v NP České Švýcarsko	109 868,00
Fotogrammetrická dokumentace vybraných lokalit s výskytem Dactylorhiza majalis v působnosti NP České Švýcarsko - pokračování	77 912,00
Uchycení a nahrazování rostlin v prvních fázích vegetační sukcese na obnaženém půdním substrátu po požáru v NP České Švýcarsko	91 476,00
Odborná studie pro vyhodnocení vlivu zpřístupnění vybraných turistických tras po požáru v NP	380 666,00

Posouzení vlivu požáru a bezpečnostních zásahů na stabilitu skal a svahů	106 480,00
Ichtyologický monitoring významných úseků toků v povodí Křinice a Kamenice	349 660,00
Monitoring vybraných druhů na území NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce	120 394,00
Obnova vegetace po požáru v NP České Švýcarsko: posouzení vlivu býložravé zvěře na diverzitu a rychlost vývoje vegetace	144 992,00
Celkem	3 118 846,50

Národní program životní prostředí (NPŽP)	Náklady (v Kč)
Výkupy pozemků v ZCHÚ	474 900,00
Celkem	474 900,00

Ministerstvo zemědělství, Národní agentura pro zemědělský výzkum	Náklady (v Kč)
---	-----------------------

Monitoring stavu a vývoje souší po kůrovcové kalamitě (QK21010435)	451 370,00
--	------------

Celkem	451 370,00
---------------	-------------------

Technologická agentura České republiky	Náklady (v Kč)
---	-----------------------

Výzkum a ochrana genetické diverzity cenných zbytkových populací smrku ztepilého v souvislosti s adaptací na zvýšenou extremitu klimatu (SS01020260)	184 550,00
--	------------

Celkem	184 550,00
---------------	-------------------

17.5. Finanční dary přijaté do rezervního fondu, případně do fondu reprodukce majetku

Finanční dary přijaté do rezervního fondu, případně do fondu reprodukce majetku
--

RP CLIMBING s.r.o.	50 000
Aktivity spojené s obnovou území zasaženého požárem	

WILMA FILM Krchleby	40 000
Aktivity spojené s posláním Národního parku České Švýcarsko	

Český horolezecký svaz Praha	8 600
Aktivity spojené s území zasaženého požárem	
Ústecká komunitní nadace Ústí nad Labem	38 000
Aktivity spojené se zachováním rozmanitosti původních rostlinných druhů na území NP	
Česká lékařská společnost J. E. Purkyně Praha	50 000
Výsadba stromů na území NP	
Nadace Partnerství BRNO	17 404
Aktivity spojené s posláním Národního parku České Švýcarsko	
Celkem	204 004

17.6. Majetek

Spravovaný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek		Hodnota majetku (v Kč)
Samostatné movité věci		34 139 891,29
Drobný dlouhodobý hmotný majetek		31 640 360,27
Stavby		401 145 477,61
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek		11 951 347,37
Pozemky		417 431 607,25
Dlouhodobý nehmotný majetek		
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek		1 750 249,15
Dlouhodobý nehmotný majetek		7 671 126,50
Software		3 744 604,76
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek		0,00
Hodnota majetku celkem		909 474 664,20

17.7. Převody a nákupy nemovitého majetku

Bezúplatné nabytí		Hodnota v Kč.
k.ú. Doubice	pozemky o výměře 12386 m ²	1213 860,00
k.ú. Kopec	pozemky o výměře 299 m ²	897,00
k.ú. Petrovice u Chabařovic	pozemky o 5327 m ²	10 346,44
k.ú. Mezná u Hřenska	pozemky o výměře 2729 m ²	11 291,18
k.ú. Vlčí Hora	pozemky o výměře 430 m ²	30 100,00
k.ú. Vlčí Hora	stavba bez č.p./č.e., jiná stavba	99 990,00
Hodnota majetku celkem		276 484,62
Nákup nemovitostí		Hodnota v Kč
k. ú. Kopec	pozemek o výměře 4719 m ²	474 900,00

Bezúplatný převod nemovitostí na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových

Správa NP v roce 2023 nepozbyla bezúplatným převodem žádný majetek (tj. pozemky, budovy aj.).

Prodej nemovitostí

Správa NP v roce 2023 neprodala žádný majetek (tj. pozemky, budovy aj.).

17.8. Veřejné zakázky

Správa NP používá od 1. 7. 2018 profil zadavatele
<https://nen.nipez.cz/profil/ceskesvycarsko>.

V roce 2023 vyhlásila Správa NP na Věstníku veřejných zakázek tři veřejné zakázky.

Kritériem pro výběr nejvýhodnější nabídky byla ve všech případech nejnižší nabídková cena.

Dále Správa NP zveřejnila na profilu zadavatele 6 veřejných zakázek malého rozsahu. Ve všech případech, kromě poskytování servisních prací pro vozidla Správy NP, byla kritériem nejnižší nabídková cena. Na elektronickém tržišti nebyly vyhlášeny žádné zakázky.

Přehled veřejných zakázek v režimu zákona 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, je uveden v následující tabulce:

Název veřejné zakázky	Předpokládaná hodnota (v Kč bez DPH)	Vysoutěžená hodnota (v Kč bez DPH)	Zdroj financování	Předmět veřejné zakázky
Pokácení stromů ohrožujících vysokozátěžové bariéry ve Hřensku - úsek Kamenice	3 960 000,00	3 268 733,00	NPŽP	Pokácení 337 ks stromů ohrožujících vysokozátěžové bariéry s využitím horolezeckých technik. Jedná se o sedm úseků bariér nad obcí Hřensko.
Pokácení stromů ohrožujících vysokozátěžové bariéry ve Hřensku - úsek Labe	4 590 000,00	3 970 500,00	NPŽP	Pokácení 309 ks stromů ohrožujících vysokozátěžové bariéry s využitím horolezeckých technik. Jedná se o sedm úseků bariér nad obcí Hřensko.
Zajištění provozování informačních středisek Správy NPČŠ v letech 2024 až 2028	5 748 000,00	5 494 970,00	Státní rozpočet	Těžba dřeva motorovou pilou, přibližování kolovým traktorem a vyvážecí soupravou

Přehled veřejných zakázek malého rozsahu zadávaných přes profil zadavatele je uveden v následující tabulce:

Název veřejné zakázky	Předpokládaná hodnota (v Kč bez DPH)	Vysoutěžená hodnota (v Kč bez DPH)	Zdroj financování	Předmět veřejné zakázky
Dodávka pracovní čtyřkolky	723 309,00	715 800,00-	Nadace ČEZ	Dodávka pracovní čtyřkolky
Poptávkové řízení - materiál na opravy oplocenek a individuálních ochran	690 000,00	673 000,00	Státní rozpočet	Nákup 3000 bm uzlové pletivo pozinkované, výška 160 cm, 4000 bm zahradní síť Pilonet poplastovná
Tisk materiálů v rámci projektu Tiskoviny pro návštěvníky NP České Švýcarsko	661 570,00	795 850,00	Státní rozpočet	Tisk propagačních materiálů v rámci projektu Tiskoviny pro návštěvníky NP České Švýcarsko
Výměna zábradlí v Divoké soutěsce	600.000,00	508 000,00	Státní rozpočet	Odstranění poškozeného dřevěného zábradlí a montáž nového v celkové délce 250 metrů
Nákup 2 ks automobilů kategorie N1G, Double-cab	1 960 000,00	1 826 010,08	Státní rozpočet	Dodávka 2 ks automobilů kategorie N1G, karoserie Double-Cab, zajištění servisních služeb
Zajištění úklidových služeb v budově Správy NP Krásná Lípa, Pražská 457/52	727 200,00	648 000,00	Státní rozpočet	Zajištění pravidelného úklidu kanceláří, chodeb, sociálních zařízení, inspekčních pokojů a

18. Personalistika

18.1. Přehled stavu zaměstnanců Správy NP v průběhu roku 2023

Měsíc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Počet zaměstnanců HPP	55	53	53	55	55	54	53	55,5	58	58	58	58
Dohoda o provedení práce, pracovní činnosti	5	7	7	7	7	7	6	11	6	6	7	4
Dohoda o provedení práce, pracovní činnosti - SFŽP	0	4	3	3	3	1	2	4	1	3	0	0

Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců 53,98.

18.2. Školení a vzdělávání zaměstnanců

Školení

V průběhu roku jsou zaměstnanci vysíláni na školení za účelem prohloubení znalostí. Jedná se zejména o školení v oblasti nových či novelizovaných právních předpisů.

V roce 2023 bylo přijato 8 zaměstnanců do pracovního poměru, kteří absolvovali vstupní vzdělávání, 5 zaměstnanců pracovní poměr ukončilo.

Jazykové vzdělávání

Za účelem prohloubení a udržení úrovně jazykových znalostí byly pořádány kurzy angličtiny pro 2 skupiny zaměstnanců a kurzy němčiny rovněž pro 2 skupiny zaměstnanců.

19. Kontrolní činnost

19.1. Vnitřní kontroly

Vnitřní kontrolní systém zavedený v organizaci SNP ČŠ zahrnuje řídicí kontrolu vykonávanou odpovědnými vedoucími zaměstnanci. Vzhledem k malé pravděpodobnosti nepřiměřených rizik při hospodaření s veřejnými prostředky nebyl u SNP ČŠ zřízen útvar interního auditu. Jeho funkce je nahrazena výkonem veřejnosprávní kontroly vykonávané Ministerstvem životního prostředí.

Vnitřní kontrolní systém, resp. řídicí kontrolu upravuje vnitřní směrnice SNP ČŠ o finanční kontrole. Tato směrnice upravuje schvalovací postupy při uzavírání smluv, nákupu za hotové, vystavování objednávek apod. Směrnice také stanovuje odpovědnost vedoucích zaměstnanců při výkonu řídicí kontroly. Další odpovědnosti zaměstnanců pak stanovují ostatní vnitřní předpisy, zejména organizační řád.

SNP ČŠ má vnitřní směrnici ošetřenu také oblast zadávání veřejných zakázek. Účelem a hlavním cílem této směrnice je dodržení hospodárného, efektivního a účelného nakládání s veřejnými finančními prostředky a dodržení zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

Plánem kontrolní činnosti, který byl vypracován na základě Analýzy rizik, bylo na rok 2023 naplánováno 24 kontrolních akcí. Jednalo se nejen o finanční kontroly, resp. průběžné a následné kontroly ve smyslu zákona o finanční kontrole, ale také o kontroly odborných činností, prováděných SNP ČŠ i kontroly plnění zákonných povinností třetích osob.

Provedenými kontrolami nebyly zjištěny žádné zásadní nedostatky ani žádná závažná zjištění ve smyslu § 22 odst. 6 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.

19.2. Externí kontroly

V roce 2023 byly u Správy Národního parku České Švýcarsko provedeny níže uvedené externí kontroly. Na základě vykonaných kontrol nebyly Správě NP uloženy žádné odvody za porušení rozpočtové kázně, ani jiné sankce podle zvláštních právních předpisů.

Veřejnosprávní kontrola MŽP byla zaměřena na kontrolu výdajů vynaložených v souvislosti s požárem v NP České Švýcarsko v roce 2022 a evidenci veřejných zakázek, u kterých bylo zahájeno zadávací řízení v letech 2020, 2021 a 2022.

Kontrolou bylo zjištěno drobné pochybení v oblasti zadávání veřejných zakázek, které ale nemělo vliv na průběh ani výsledek kontrolované veřejné zakázky.

- **Krajský úřad Ústeckého kraje:** Kontrola průběžného vyúčtování veřejné sbírky „Shromažďování finančních prostředků na výstavbu a údržbu turistické infrastruktury a péči o kulturní památku na území Národního parku České Švýcarsko“
- **Digitální a informační agentura:** Zajištění přístupnosti internetových stránek
- **Okresní správa sociálního zabezpečení Děčín:** Plnění povinnosti v nemocenském pojištění
- **Státní oblastní archiv Litoměřice:** Kontrola výkonu elektronické spisové služby

20. Publikační činnost

20.1. Odborné články

Plášek V., Číhal L., Müller F., Smoczyk M., **Marková I.**, Fialová L. (2022): Quo Vadis, *Orthotrichum pulchellum*? A Journey of Epiphytic Moos across the European Continent. *Plants* 2022, 11, 2669.

Kubešová S., Janošík L., Koníček V., Man M., **Marková I.**, Růžicková A., Širka P., Tkáčiková J., Zámečník J. (2022): Mechorosty zaznamenané v průběhu 33. podzimních bryologicko-lichenologických dnů na Kokořínsku (září 2021). *Bryonora* 69: 30-40.

Kučera J., Dřevojan P., Janošík L., Koníček V., Kubešová S., **Marková I.**, Mikulášková E., Plaček J., Procházková J., Širka P. et Zámečník J. (2022): Mechorosty zaznamenané během 27. jarního setkání Bryologicko-lichenologické sekce ČBS v Bílých Karpatech. *Bryonora* 70: 15-31.

20.2. Popularizační články

Härtel H., Vébrová D., Šafránek J., Sojka V. et Blažej L. (2023): Vývoj plochy po požáru v Národním parku České Švýcarsko rok poté. *Ochrana přírody* 2023/6: 2–6.

Kment P., Blažej L., Tkoč M. (2023): Pyrofilní hmyz – milovníci ohně, kouře a spálenišť.

Marková I. (2023): Mechorosty spálenišť. *Živa* 2023/5: 229-231. *Živa* 2023/5: 253-257.

21. Sponzoři a partneři Správy NP

V roce 2023 naši činnost finančně podpořily tyto subjekty:

- **RP CLIMBING s.r.o.**
- **WILMA FILM Krchleby**
- **Ústecká komunitní nadace**
- **Česká lékařská společnost J. E. Purkyně**
- **Nadace Partnerství**
- **Český horolezecký svaz**
- **Good Sailors – prodej upomínkových předmětů s motivy z NP**
- **Soukromí i firemní dárci v rámci vyhlášených veřejných sbírek**

Všem sponzorům a partnerům za jejich podporu velmi děkujeme!

SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO
ROČENKA 2023

Vydala Správa Národního parku České Švýcarsko

Text: kolektiv zaměstnanců Správy NP

Fotografie: archiv Správy NP

Redakce a grafické zpracování: Tomáš Salov

Tisk: vydáno pouze v elektronické podobě

Kontakt: Správa NP České Švýcarsko, Pražská 457/52, 407 46 Krásná Lípa, tel: 412 354 050, e-mail: n.park@npcs.cz

Elektronická verze ročenky k dispozici na: www.npcs.cz

© Správa NP České Švýcarsko 2023

NEPRODEJNÉ